

מהתיקון הדף היומי

בס"ד | פנינים מתוך שיעורי הדף היומי של הרה"ג אברהם ישעיהו קובלסקי שליט"א

יומא דהילולא קדישא

ליומא דהילולא של הרבי הקדוש רבי יצחק פרידמאן ה"פחד יצחק" מבאיאן צוק"ל בנו של הרבי הקדוש רבי אברהם יעקב מסאדיגורא נסתלק י"ז אדר (תרע"ז)

כשפרצה מלחמת העולם הראשונה, עבר הרבי ממקום מושבו בעיירה "באיאן" לווהנה. והיו אז שם הרבה פליטים, ביניהם היה רבי שמואל חסיד בעלזא, שהיה לו בן ששירת בצבא המלחמה, וכבר עבר זמן רב שלא הגיע ממנו שום ידיעה, והיה לו גם בת חולנית, ועקב המלחמה לא היה לו אפשרות להזכיר את צרותיו בפני רבו הקדוש מבעלזא, והיה בצער גדול מזה.

היה לו חבר טוב חסיד באיאן, והציע לו שיזכיר את צרותו בפני הרבי מבאיאן. כשנכנס שמואל בקודש פנימה, נפל עליו אימה ופחד, וכמו שכינו את הרבי "פחד יצחק", עד כדי כך שלא היה יכול לפתוח את פיו, כשראה זאת חברו שהיה חסיד באיאן, הזכיר הוא את בקשתו של שמואל, שהוא דואג על בנו הנמצא בצבא, ועל בתו החולנית. הרבי בירך את שמואל שישמע בשורה טובה מבנו, ובתו תזכה לרפואה שלימה. והוסיף עוד ברכה, "הש"ת ישמור אותך מפחד", בשעת מעשה לא הבינו למה הרבי הוסיף לו ברכה זו.

במשך כל השבוע היה שמואל סגור בביתו, כי הוא שהה בווינה כפליט בלתי חוקי, ויצא רק בעת התפילות. פעם בערב שבת, הוא הוציא את הפספורט שלו והניחם על שולחנו, ויצא מביתו לקבלת שבת. כשהגיע לפתח הבנין עצר אותו שוטר ואמר לו שהוא מחפש את 'שמואל' הגר בבנין הזה באופן בלתי חוקי.

כמובן ששמואל נבהל מאד, אמנם מיד התחזק וענה, שהאיש כבר עזב את הבית ואינו דר כאן. על פי החוק היה השוטר צריך לרשום פרוטוקול מכל הנידון, ולפי הנימוס היו מזמינים את השוטר לבית שיסדר שם הפרוטוקול, כמובן ששמואל פחד להזמין לביתו, שהרי יראה על שולחנו את הפספורט שלו, אך לא היה לו ברירה והזמין לעלות לביתו, אך בנס ענה לו השוטר שאין צורך, כי הוא צריך לכתוב רק כמה מילים.

כשהשוטר הלך, עלה שמואל לביתו ומיד נפל ונתעלף. כשחזרה רוחו אליו, נזכר בברכה שהוסיף לו הרבי מבאיאן, "הש"ת ישמור אותך מפחד", וראה בחוש שנתקיים ברכתו במלואו, בזכות זה לא נתעלף מיד, ועוד היה מסוגל לנהל שיחה רגועה עם השוטר ולהיפטר ממנו לתמיד.

איך נזכה למחילת עוונות

רבנותי, מי מאיתנו לא רוצה לזכות לתשובה מאהבה, תקפצו על העגלה ללמוד בהתמדה מסכת בבא מציעא, בסדר לימוד הדף היומי.

(מתוך הפתיחה לשיעור - במחזור הקודם ב"מ דף ב, כ"ה אלול תשע"ז)

כח ההסתכלות של הצדיקים - "בראיה בעלמא קני"

הגמרא בדף היומי שלנו (ב"מ ב.) **בראיה בעלמא קני**. איתא בספרים הקדושים, שזה מרמז שעל ידי שהצדיק מסתכל על החסיד 'בראיה בעלמא', הוא כבר משפיע עליו הרבה. כמו שנאמר (תהלים צא, ח) **'רק בעיניך תביט'**, כשהצדיק מסתכל בהבטה בעלמא, **'ושלמת רשעים תראה'**, בזה הוא יכול להחזיר בתשובה אפילו את הרשעים, כל שכן שהוא משפיע בזה הרבה על הצדיקים.

ויש בענין זה סיפור מרטיט: הרבי הקדוש בעל הבני יששכר צוק"ל סיפר בעצמו, שכשהיה מסתופף בצל קדשו של הרבי הקדוש רבי מנחם מנדל מרימינוב צוק"ל, אמר פעם הרבי מרימינוב בסעודה שלישית, ששמע כרוז בשמים, שכל מי שהוא בדורו של הרבי הקדוש המגיד מקאזניץ צוק"ל ולא ראה את פניו, לא יזכה לראות פני משיח!

כאשר שמע הבני יששכר את דברי רבו, נדעזע מאד, שהרי הוא עוד לא זכה לראות את פני המגיד מקאזניץ, ומי ידע אולי ברגע זה יבוא משיח, ולא יזכה חס ושלום לראותו. ותיכף ומיד לאחר הבדלה, נפרד מרבו מרימינוב, ולקח מקלו בידו ותרמילו על כתפו ויצא רגלי לקאזניץ בזריזות, הוא לא נתן מנוח לגופו לא ביום ולא בלילה, הוא לא לן בשום מקום רק כל הזמן כיתת את רגליו במסירות נפש, כדי לראות את פני המגיד.

כאשר סוף סוף הגיע לקאזניץ, לא הלך לחפש אכסניא, רק הלך מיד לבית מדרש של המגיד, כשעדיין מקלו בידו ותרמילו על כתפו, כי היה ירא אולי באמצע הלכתו לאכסניא כבר יבוא משיח ולא יזכה לקבל פניו, כי הוא עוד לא ראה את פני המגיד. כאשר רק נכנס לבית מדרש שאל "איך רבינו המגיד", והשיבו לו, שהוא נמצא בחדר קטן סמוך לבית המדרש.

והלך מיד לחדר הקטן, וראה שהחדר מלא בהרבה אנשים, והמגיד שוכב במיטה לרוב חולשתו, וכל האנשים עוברים אצל המגיד לקבל ברכה. שוב נתיירא שמה עד שיעברו כולם כבר יבוא משיח, לכן סמך עצמו על הקיר, וקפץ ברגל אחד על מקלו, ואת רגלו השניה השעין על איזה איש שעמד שם, והגביה את עצמו כדי לראות את פני המגיד השוכב במיטתו. בדיוק ברגע זה הגביה המגיד את עיניו הקדושות אליו, ואמר לו: "בראיה בעלמא קני!"

זכות לימוד סדר נזיקין זכו לירידת גשמים

בסייעתא דשמיא ובשמחה גדולה אנו זוכים בסוף השבוע להתחיל מסכת בבא מציעא בלימוד הדף היומי, ועל ידי זה נזכה למחילת עוונות, כמו שכתוב בזהר הקדוש (ח"ג קצח), שבזכות לימוד השלשה בבית של סדר נזיקין, מסכתות בבא קמא בבא מציעא ובבא בתרא, זוכים שהעוונות הנפכים לזכויות. שנאמר (שמות כב, ח), "על כל דבר פשע על שור על חמור על שה על שלמה על כל אבדה אשר יאמר כי הוא זה", והזהר דורש את הפסוק על השלשה בבית, התיבות **'על שלמה'** שפירושו בגד, מרמז על מסכת בבא מציעא, המתחיל בתיבות **'שנים אוחזין בטלית'**, וטלית פירושו בגד.

ותחילת הפסוק הוא, **על כל דבר פשע**, לרמז, שבזכות לימוד השלשה בבית, זוכים שאפילו הפשעים הנפכים לזכויות. וסדר מחילת העוונות כך הוא, על ידי הלימוד מסכת בבא קמא נעשים הפשעים כדונות, על ידי לימוד מסכת בבא מציעא נעשים הזדונות כשגונות, ועל ידי לימוד מסכת בבא בתרא, נעשים השגונות כזכויות.

לפי זה מבאר בספר תפארת הגרשוני (פרשת תצוה) את הגמרא במסכת תענית (ד.), וכך מסופר שם, רבה גזר תענית על עצירת גשמים, והתפלל הרבה ובכל זאת לא ירדו גשמים. אמרו ליה, הרי רב יהודה כשהיה גזר תענית ציבור על עצירת גשמים, היה יורד מיד גשמים.

אמר להם רבה, מה אני יעשה, אם אתם סבורים שההבדל בין התפילה שלי לתפילה של רב יהודה, הוא בגלל שבימיו היה לימוד התורה גדול יותר מלימוד התורה בימינו, אין זה נכון, בדיוק הפוך, אנחנו עוד עדיפים מהם בבחינה זו, שהרי בשנותיו של רב יהודה, היה כל הלימוד של האמוראים, רק בסדר נזיקין, ואילו אנחנו לומדים כל הששת סדרי משנה, רק מה שתפילותיו לא נתקבלו בשמים הוא משום עוונות הדור.

שואל התפארת הגרשוני, מדוע סבר רבה שדוקא הלימוד בסדר נזיקין, עמד לדורו של רב יהודה לזכות שהתענית והתפילות שלהם יתקבלו וירדו גשמים, וכי מה ענין לימוד סדר נזיקין לירידת גשמים. ומבאר התפארת הגרשוני על פי דבריו הקדושים של הזהר, שבזכות לימוד סדר נזיקין, נהפכים העוונות לזכויות, ואיתא בגמרא (תענית ז.), 'אמר רבי נתנחום בר חנילאי, אין הגשמים יורדים אלא אם כן נמחלו עונותיהן של ישראל, לכן סבר רבה, שבזכות לימוד סדר נזיקין שבכח זה נמחלו העוונות ונהפכו לזכויות, על ידי זה זכו לגשמים.

היוצא לנו מזה, שעל ידי לימוד השלשה בבית של סדר נזיקין, זוכים שהזדונות הנפכים לזכויות, כמו העושה תשובה מאהבה שכתוב בגמרא (יומא פה), 'גדולה תשובה שזדונות נעשות לו זכויות'. זה מרמז בתיבות הראשונות של תחילת מסכתא בבא מציעא, **'שנים אוחזין'**, ראשי תיבות, **מ'י' ש'לומ' נ'זיקין י'זכה ז'דון ח'טא ו'פשע נ'הפך י'היה א'הבה**. היינו, כמו העושה תשובה מאהבה, שכל עוונותיו נהפכות לזכויות.

כל
עוונותיו
נהפכות
לזכויות

בשבת קודש פרשת ויחי שבת חזק, בורא עולם האיר לי כמה ווארטס בחמלת ה' עלי ובסייעתא דשמיא. מורי ורבותי, מי שחי ויחיה רש"י הקדוש על הפרשה, יחסוך הון כסף. אני מכיר אנשים ששילמו אלפי שקלים, חלקם עשרות אלפי שקלים, ואני מכיר אפילו אנשים ששילמו מאות אלפי שקלים, ללמוד איך להיות משפיע על ציבור ולהרוויח מזה כסף. רש"י הקדוש בארבע מילים נותן לנו אספקלריא מאירה ובורורה, איך ניגשים לעשיית חסד, על הפסוק (בראשית מז, כט) **ועשית עמדי חסד ואמת**, אומר רש"י, **'חסד של אמת שאינו מצפה לתשלום גמול'**. רש"י אמנם מדבר על חסד שעושים עם המתים, אבל אנתו מקבלים מזה הבהרה חדשה בעשיית חסד, **"שאינו מצפה לתשלום גמול"**. כמה אפשר להתאכזב כשעושים חסד ומצפים לתגמול. אחד מגדולי המקובלים בדורינו שליט"א, אמר לי פעם באחד השיחים, כמו שיהיה שמיני תפילין כל יום, לא מצפה שהתפילין יגיד לו ישר כח, כך אנתו צריכים לגשת למצוה של גמילות חסדים.

בהמשך הפרשה (מח, יא), **ראה פניך לא פללתי**, יעקב אבינו נותן שבח לבורא עולם, שזיכה אותו לראות את יוסף ובניו, אומר רש"י, **לא פללתי - לא מלאני לבי לחשוב מחשבה שאראה פניך עוד**. כמה המילים האלו יכולים לחזק ולהעצים, כשאתם פוגשים יהודי מבראשית שונה שלא ראתם אותו הרבה שנים.

בהמשך (שם, כב), **אשר לקחתי מיד האמורי בחרבי ובקשתי**, אומר רש"י הקדוש, **בחרבי ובקשתי, היא חכמתו ותפלתו**. תפילה הולך ביחד עם חכמה, אדם חכם משיג שיש לו להשקיע רק בדבר אחד, בתפילה, אל תבטחו במדיבים (תהלים קמו, ג), נָאֵר בּוֹרָא עוֹלָם - רק בורא עולם יכול לסייע. הרבי שלי המגיד משרים הנודע, בגן עדן תהיה מנוחתו, רבי מרדכי דרוק צוק"ל, היה תמיד משגן לנו, אָלֵעִס מְאֵכֵט בּוֹרָא עוֹלָם, אָלֵעִס מְאֵכֵט בּוֹרָא עוֹלָם - הכל עושה בורא עולם.

(מתוך הפתיחה לשיעור - ב"ק דף נח, י"ח טבת תשפ"ד)

בצילם של גדולי ישראל שליט"א

כ"ק מרן אדמו"ר מתולדות אברהם יצחק שליט"א

בספר הקדוש מאור ושמש בפרשת ואתחנן מובא לשון, כדאי מאד לעיין בתוך הספר מבפנים, "והצדיק האמיתי שהוא דבוק בפנימיות התורה, נפשו יודעת מאד שאין לו אצל הבורא ברוך הוא כלום, הקדוש ברוך הוא נותן לו מעולם שאין בו השגה כלל".

משבת מברכים חודש אלול, אני משתוקק לבוא שוב לצדיק מדורות שעברו, הצדיק שאין לו בעולמו רק ואני קירבת אלקים לי טוב, גדול מרבן שמו, הוד כבוד קדושת מרן הרבי מתולדות אברהם יצחק שליט"א. השבת, שבת פרשת יתרו מברכים חודש אדר א', שבת קבלת התורה, זכיתי לזכות נדירה, להשתתף גם בטיש בליל שבת קודש אצל הרבי שליט"א, וגם בשעת רעוא דרעוין.

מי שלא היה ב'שאטער' בבית שמש בטיש, ספק אם יבין מה הכוונה "כל עצמותי תאמרנה שבת קודש". הרבי שליט"א בוער כבן המתחטא לאביו, הוא יפתח לבנו בתורתו וישם בלבנו אהבתו ויראתו. תושבי בית שמש נהרו בהמוניהם לטיש, המקום היה צר מלהכיל את כל הציבור הקדוש.

וכשטועמים כזה העכערקייט בשבת, הנשמה והגוף רוצה עוד ועוד ועוד, וחזרתי בשעת רעוא דרעוין שוב לטיש. הרבי שליט"א מחכה שיתכבה האור. חשבתי בלבי כמה זה זמן מתאים לחשבון הנפש, שבת קודש בימי השובב"ם בצילו של הצדיק, לעשות חשבון הנפש, איפוא הצדיק שכל חייו סיגופים ותעניות, ואיפוא אני נמצא. מרן הרבי הקדוש הישועות משה מוויניץ צוק"ל היה תמיד זועק מנהמת לבו הטהור, זָאָל זֵיךְ אַזְּ מְעַנְשֵׁט מְאֵךְ אַזְּ חֶשְׁבוֹן הַנְּפֵשׁ אֲוֹוֹא שְׁטִיט עַר אֲוִיךְ דִּי וְעוֹלֵט - שאדם יעשה לעצמו חשבון הנפש איפוא הוא עומד בעולם.

בשעת רעוא דרעוין הרבי בוער ורוחח בקה רבון, לו יחיה גבר שנין אלפין, פרוק ית ענך מפום אריותא ואפק ית עמך מגו גלותא, גם הקירות זועקים ב"ואפק ית עמך מגו גלותא". חשבתי בדרש, "גלותא" בלשון רבים, גלותא תרתן משמע, גלות הכללי וגלות הדעת.

אחרי ההכנה של השיר הקדוש, אחרי שכולם מתעלים טפח מעל הקרקע, מרן הרבי שליט"א פותח פיו בדברי תורה. כשהרבי מדבר דברי תורה הוא מדבר לכל יהודי, מגיל ילד עד גיל זקנה, שיה לכל נפש, כל אחד בדרגה דיליה יכול להתעלות מהתורה.

הרבי פותח בפסוק (שמות כ, יז) ויאמר משה אל העם אל תיראו כי לבעבור נסות אתכם בא האלהים ובעבור תהיה יראתו על פניכם לבלתי תחטאו. הרבי מביא את דברי האמרי נועם, וישמע יתרו, אומר רש"י הקדוש, קריעת ים סוף ומלחמת עמלק, הוא מביא בשם הרבי הקדוש מרן הנועם אלימלך מליזענסק צוק"ל, שכל קבלת התורה היה בשביל להגיע לאמונה, היסוד של כל יהודי בכל שניה זה אמונה, להאמין שבורא עולם מנהיג הכלל, כלל ופרט, הכל בהשגחה פרטית.

ומסיים האמרי נועם, שאמונה קיבלנו מאברהם אבינו, לְעֵבֶן מֵיַט אֲמוֹנָה - לחיות עם אמונה. הרבי מדבר על כמה יהודי צריך להיות דבוק בבורא עולם, שקריעת ים סוף זה רק באמונה, לעמוד במלחמת עמלק זה רק באמונה, ועל ידי אמונה אפשר להתגבר על כל הנסיונות.

המשך הרבי, ויחד יתרו (שמות יח ט), אומר רש"י הקדוש שתי פשטים, ונעשה בשרו חידודין חידודין, אומר הישמח ישראל מאביו הקדוש, שזה רמז לקבלת התורה, כדי להגיע לתורה צריך להתנתק מכל התאוות של העולם הזה שמוריד אותו, ואחרי זה אפשר לשמוח שיש לנו את התורה הקדושה. דביקות בבורא עולם, בזכות התורה אפשר להידבק בטוב, ולסור מן הרע.

מסתיים הטיש הולכים להבדלה, הבדלה זה עבודה בפני עצמה. זכיתי לגשת לרבי שליט"א אחרי הבדלה להתברך מפיו, ולהראות לרבי שליט"א שְׁטִיִקֵל - קטע בספר הקדוש אהבת שלום, על הדף היומי שלמדנו ביום שיש במסכת בבא קמא (צב), המתפלל על חברו והוא צריך לאותו דבר הוא נענה תחילה. עוד לפני שהראיתי את הקטע בפנים, הרבי שליט"א כבר ציטט בעל פה את לשונו הקדוש.

אתמול בלילה יום ראשון פרשת משפטים, חזרתי שוב למעון קדשו של הרבי שליט"א, הוזמנתי לדבר דרשה בשבע ברכות של נכדו חביבו, החתן החשוב והמושלם רבי חיים מרדכי שליט"א, בנו של רבה של קהילת תולדות אברהם יצחק בבית שמש, איש השלם, מגיד שיעור רבות בשנים בקהילת תולדות אברהם יצחק, ועכשיו גם כלל ישראל, מי שלומד עמוד היומי ב'דרשו', זוהי ליהנות מדברי תורתו, הגאון הצדיק רבי דוד צבי שליט"א, חתנו של הוד כבוד קדושת הרבי מקרעטשניף סיגעט שליט"א, עם בת הגאון בנן של קדושים הרב יעקב ניישלאס שליט"א, ענבי הגפן בענבי הגפן דבר נאה ומתקבל.

התעכבת בדרישה על החשיבות להפלת לחיזוק הכוחות של הרבי שליט"א, על הקשר בין שבת קודש לצדיק, על 'מה שמועה שמע ובה', על הזכות שזכו תושבי בית שמש, שבת קבלת התורה בצילו של הרבי שליט"א. הרבי זכר להגיד לי, שכבר הייתי בעבר בשבת קודש. הזכרתי בדרישה שְׁטִיִקֵל מהזוהר הקדוש מהחוברת 'ותן בלבנו', של אחי, ראש וראשון לכל דבר שבקדושה, ראש מאורות הדף היומי, הגאון הרב חיים דוד קובלסקי שליט"א. הרבי אמר לי שהוא יעניין בזה בסייעתא דשמיא אחר השבע ברכות. זכיתי לשפע ברכות להמשך הרבצת התורה, להמשך זיכוי הרבים.

לא נסיים את הפתיחה מבלי להודות לנכדו חביבו של הרבי שליט"א, מסור בלב ונפש חפיעה, איש אשר רוח בו, רבי אברהם יחיאל למברגר שליט"א, ולידידי הרב יואלי פאר שליט"א, ולהרב שמעון עוזר שפיצער שליט"א, על כל הסיוע בנפש חפצה. אחרון אחרון חביב, הרב הצדיק שמרבה להיטיב, צהלתו על פניו תמיד, ידידי, בנו חביבו ויקירו של הוד כבוד קדושת מרן הרבי משאץ וויניץ שליט"א, רבי ישראל הגר שליט"א, שבזכותו זכיתי להיות השבת בצילו של הרבי שליט"א. (מתוך הפתיחה לשיעור - ב"ק דף צד, כ"ו שבט תשפ"ד)

מאצרות הפרשה

ולא יזח החושן מעל האפוד (כח, כח). הנה התורה היא נצחיות, ויש לפרש איך המצוה הזאת נוהג גם בזמן הזה, כי החושן היה על לבו, ו'אפד' הוא בגימטריא 'פה', זהו **ולא יזח החושן** היינו הלב, **מעל האפוד** היינו מעל הפה, שיהיה פיו ולבו שוים, ולא יהיה חלוק לבו מפיו.

(דגל מחנה אפרים תצוה)

הדברי תורה לע"נ הרב החסיד רבי עקיבא יוסף בן הגאון רבי מרדכי דוד זצ"ל • לרפואת מרת לאה בת מלכה • לזכות מרדכי דוד בן לאה לזיווג הגון וטוב במהרה

לשמיעת שיעורי הרה"ג אברהם ישעיהו קובלסקי בקול הלשון חייג: 073-295-1340 | לקבלת העלון בדוא"ל: a0548470661@gmail.com

להרצאות | לשיעורים | להנצחות | לתגובות | לתרומות, ולכל ענין אחר בנוגע לגליון: 054-847-0661